

Houden van honden in woord en beeld 2013

Houden van honden in woord en beeld – 2013

Inhoudsopgave

- 4** **Woord van de voorzitter**
- 6** **Over de Raad van Beheer**
- 7** **De 'rode draad' in dit jaaroverzicht**

- 8** **2013 in woord en beeld**
  - 8 Januari
  - 10 Februari
  - 12 Maart
  - 16 April
  - 20 Mei
  - 24 Juni
  - 28 Juli
  - 30 Augustus
  - 32 September
  - 40 Oktober
  - 44 November
  - 48 December

- 8** **Houden van (ras)honden anno 2013: gezonde en sociale honden met een goed welzijn**
  - 9 Een kritische maatschappij die eisen stelt aan de gezondheid en het welzijn van rashonden: noodzakelijk kwaad of prikkelende uitdaging?
  - 10 Gezondheid en welzijn leidend in het beleid van de Raad van Beheer
  - 12 Rasverenigingen stellen een Verenigingsfokreglement op
  - 14 Van Verenigingsfokreglement naar Normenmatrix
  - 16 Inzet van de Gezondheidscommissie voor het vinden van de juiste balans
  - 19 Gezondheids- en welzijnsproblemen als gevolg van een te kleine genenpool
  - 21 Sturen op inteelt en verwantschap
  - 24 Verbreden van de genenpool
  - 27 De mogelijkheden en onmogelijkheden van DNA om de gezondheid en het welzijn te verbeteren
  - 30 Een covenant als een ras in grote problemen verkeert

- 32 Open en transparant over gezondheidsuitslagen
- 33 Gezondheids- en welzijnsproblemen als gevolg van het overdrijven van rasspecifieke uiterlijke kenmerken
- 36 Hondenshows: slechts een schoonheidswedstrijd voor honden of meer dan dat?
- 39 Het bewaken van de gezondheid en het welzijn op de exterieurshow
- 42 Lik-op-stuk-beleid
- 43 Actief met je hond
- 45 De gezonde(re) en sociale hond in Nederland
- 47 De stamboom als keurmerk voor een eerlijk 'product'
- 48 Raad van Beheer timmert ook internationaal aan de weg

- 50** **Erespelden Raad van Beheer 2013**
- 54** **Actief met je hond - een selectie**
- 56** **Kynologische kerncijfers in grafieken**
- 57** **Kynologische kerncijfers**
- 59** **Actief met je hond door heel Nederland**

Woord van de voorzitter

'Het kopen van een puppy moet zonder zorgen over gezondheid kunnen gebeuren'. Een quote uit de nieuwjaarstoespraak van afgelopen januari, die alles zegt over dat waar de Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland zich in 2013 hard voor gemaakt heeft. Dat is waar wij, u en ik, ons – soms direct, soms indirect – voor ingezet hebben. En 'wij' omvat in dat verband een groot aantal partijen. Denkt u daarbij bijvoorbeeld aan rasverenigingen, kynologenclubs, bijzondere verenigingen, fokkers, partijen uit de sector, overheid, kennis- en onderwijsinstellingen en natuurlijk de Raad van Beheer zelf.

Gezondheid, welzijn en sociaal gedrag moeten te allen tijde leidend zijn. Of het nu gaat om fokken, showen, werken of sporten met honden: altijd moeten gezondheid, welzijn en sociaal gedrag geborgd zijn voordat naar andere aspecten gekeken wordt. Een koper van een puppy moet geen zorgen hoeven te hebben over de gezondheid en het welzijn van zijn hond. Iemand die wil werken of sporten met honden wil dit kunnen doen zonder dat de hond beperkt wordt in zijn kunnen als gevolg van een slechte gezondheid. De maatschappij vraagt – terecht – om te stoppen met het overdrijven van specifieke uiterlijke raskenmerken en gezondheids- en welzijnsproblemen bij honden aan te pakken.

*Gerard Jipping,
voorzitter Raad van Beheer*

In dit document leest u niet alleen wat er in 2013 in kynologisch Nederland is gebeurd. Ook het gezondheids- en welzijnsbeleid waar de Raad van Beheer voor staat, wordt als een rode draad door dit document heen beschreven. U leest hier bijvoorbeeld over de rol van keurmeesters binnen het gezondheids- en welzijnsbeleid, maar ook over de rol van inteelt en verwantschap bij het voorkomen van erfelijke aandoeningen en hoe de Raad van Beheer hier op wil sturen. U leest er ook over het openstellen van de stamboeken door het toelaten van een outcross voor twee Nederlandse rassen en over de mogelijkheid om convenanten af te sluiten met rasverenigingen als dit noodzakelijk is voor de gezondheid en het welzijn van een ras.

De Raad van Beheer neemt de roep vanuit de samenleving en de politiek om te komen tot gezonde rashonden zeer serieus. Fokkers die fokken volgens

Het bestuur van de Raad van Beheer in 2013.

maatschappelijk gedragen normen en waarden, bij wie de gezondheid en het welzijn van hun honden het allerbelangrijkste zijn, die daarvoor alle maatregelen nemen die je redelijkerwijs van ze kunt verwachten en open en eerlijk zijn in hun informatie naar pupkopers en andere belanghebbenden, kunnen rekenen op onze steun.

Tot slot richt ik mij direct tot u, de lezer. Ik nodig u van harte uit om ons, de Raad van Beheer, te blijven benaderen met opmerkingen, vragen en klachten. Alleen door voeling te houden met wat er leeft in de kynologie, maar ook in de maatschappij, en signalen van u te krijgen, kan de Raad van Beheer zijn werk goed doen.

Gerard Jipping,

Voorzitter Raad van Beheer
op Kynologisch Gebied in Nederland

Over de Raad van Beheer

De Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland (hierna: Raad van Beheer) is het overkoepelende orgaan op het gebied van de kynologie in Nederland. Kynologie staat voor alles wat te maken heeft met relaties tussen mensen en (ras)honden. Kynologie omvat dus kennis van het fokken van raszuivere honden, maar ook kennis op het gebied van de gezondheid en het welzijn. Ook alle vormen van hondensport worden gerekend tot de kynologie. In Nederland worden naar schatting zo'n 1,5 tot 1,8 miljoen honden gehouden. Daarvan zijn er ongeveer 500.000 rashonden; in Nederland zijn circa 300 erkende rassen. Ongeveer 1 op de 5 huishoudens heeft één of meerdere honden.

Bij de Raad van Beheer zijn meer dan 300 verenigingen aangesloten. Deze verenigingen bestaan uit rasverenigingen, kynologenclubs en bijzondere verenigingen. Deze verenigingen kiezen via de Algemene Vergadering een bestuur. Het bestuur bestaat uit zeven personen. Het bureau van de Raad van Beheer ondersteunt het bestuur in de voorbereiding, vorming en uitvoering van het beleid. Bij het bureau werken zo'n 40 medewerkers.

De Raad van Beheer staat voor gezonde en sociale (ras)honden met een goed welzijn. Dit betekent dat de gezondheid, het welzijn en het sociaal gedrag van (ras)honden leidend zijn. Pas als deze aspecten geborgd zijn, kan worden gestuurd op andere aspecten die gerelateerd zijn aan het fokken, aanschaffen en houden van (ras)honden. Daartoe gaat de Raad van Beheer in gesprek met zijn leden en hun achterban, maar ook met de politiek, de overheid, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen en het bedrijfsleven.

De 'rode draad' in dit jaaroverzicht

Dit document biedt u een overzicht van wat er in 2013 in kynologisch Nederland is gebeurd. Maar het biedt meer dan dat: als een rode draad loopt het gezondheids- en welzijnsbeleid van de Raad van Beheer door dit document. Onder de 'rode draad', in het paarse vlak, leest u alles over dit beleid.

Januari

8

**Houden van (ras)honden anno 2013:
gezonde en sociale honden met een goed welzijn**

11
JAN

Het zijn er twee!

Op de nieuwjaarsreceptie stelt de voorzitter van de Raad van Beheer 'ze' voor: de nieuwe directie van de Raad van Beheer. Waar niemand rekening mee had gehouden, was dat het bestuur zou kiezen voor een tweehoofdige directie.

De verrassing was dan ook groot toen er twee namen bekend gemaakt werden. De overweging van het bestuur om te kiezen voor een duo kan op veel

*Nieuwjaarsreceptie Raad van Beheer 2013
als altijd druk bezocht.*

bijval rekenen: de Raad van Beheer staat voor een uitdaging, op veel terreinen moeten stappen gezet worden. De keuze voor deze twee personen betekent een brug tussen de kynologie enerzijds en de maatschappij en gezelschapsdierensector anderzijds. Beide werelden herkennen zich in en voelen zich gehoord door tenminste één van beide directieleden. Bovendien brengen beide directieleden kennis, ervaring en kwaliteiten mee die elkaar niet alleen aanvullen maar ook versterken. Een jaar later zal diezelfde voorzitter verzuchten dat hij het aanstellen van dit duo heeft geweten: het is harder werken dan ooit tevoren.

Voorzitter Gerard Jipping tijdens de jaarlijkse nieuwjaarsspeech.

Een kritische maatschappij die eisen stelt aan de gezondheid en het welzijn van rashonden: noodzakelijk kwaad of prikkelende uitdaging?

Na de uitzending van de Britse documentaire 'Pedigree dogs exposed' en de daaropvolgende aandacht voor de gezondheid en het welzijn van rashonden in

televisieprogramma's als Zembla en Radar, is er veel maatschappelijke discussie ontstaan over rashonden. Er ontstond een beeld dat rashonden per definitie ziek zijn en dat het hebben van een rashond vragen om problemen is. Dat beeld is niet geheel terecht, maar wel werd duidelijk dat de kynologie er niet langer omheen kan dat bij tal van rassen gezondheidsproblemen voorkomen en dat maatregelen nodig zijn om de gezondheid en het welzijn van rashonden te verbeteren.

Februari

10 De Raad van Beheer, als overkoepelende organisatie voor de Nederlandse kynologie, erkent dat er gezondheids- en welzijnsproblemen voorkomen en neemt hierin zijn verantwoordelijkheid. Niet omdat hij dit moet, maar vanuit een ethisch besef dat de kynologie dit verplicht is aan de rashond.

Gezondheid en welzijn leidend in het beleid van de Raad van Beheer

Vanuit de morele verplichting om de gezondheid en het welzijn van rashonden te verbeteren, heeft de Raad van Beheer de gezondheid en het welzijn van (ras-) honden in zijn beleid leidend gemaakt. Dit betekent dat te allen tijde eerst de

24
FEB

Hond van het Jaar Show: einde van een kynologisch jaar

Traditioneel vindt in februari de Hond van het Jaar Show plaats. Deze show heeft betrekking op het voorgaande kalenderjaar.

Honden en hun baasjes kunnen alleen op uitnodiging deelnemen aan deze show. De Hond van het Jaar Show 2012 vindt plaats op 24 februari 2013 in Flint theater in Amersfoort. Ook dit jaar vormt deze drukbezochte show een waardige afsluiting van het kynologisch jaar.

*Hond van het Jaar 2012:
Welsh Terrier, Poirot from
Michel at Husken, NHSB 2936914,
Eigenaar: P.M.J. Krautscheid*

gezondheid en het welzijn van honden geborgd moeten zijn. Pas als daaraan is voldaan, komen andere aspecten rondom het fokken, aanschaffen en houden van honden in beeld. Dit is een duidelijke kentering in het beleid van de Raad van Beheer. Een kentering, waar de organisatie volledig achter staat en die hij met verve uitdraagt. De Raad van Beheer heeft tal van maatregelen genomen om de gezondheid en het welzijn van (ras)honden te bevorderen. In deze 'rode draad'

leest u meer over het gezondheids- en welzijnsbeleid van de Raad van Beheer en de maatregelen die hij neemt om dit beleid in te bedden in de Nederlandse kynologie.

Maart

De nieuwe directie:

Ingeborg de Wolf en Rony Doedijns.

1
MAA

Nieuwe directie van start

Na het vertrek van de directeur en de komst van een interim directeur is op 1 maart het moment daar dat de Raad van Beheer weer kan beschikken over een directeur, en niet één maar wel twee. Op dat moment treden Rony Doedijns en Ingeborg de Wolf aan als nieuwe directie.

Rony Doedijns geeft invulling aan Ledenzaken (waaronder opleidingen, keurmeesterszaken, tentoonstellingen en sporten en werken met honden), de Buitendienst, Communicatie & Marketing en de Servicedesk. Ingeborg de Wolf houdt zich bezig met Stamboekhouding, GGW (gedrag, gezondheid en welzijn), Juridische Zaken, Financiën, Personeelszaken en ICT. Hun eerste jaar bij de Raad van Beheer laat zich samenvatten door woorden zoals 'ambitie', 'verandering', 'openheid', 'voortvarendheid', 'vertrouwen' en 'cultuurverandering'.

12 | Rasverenigingen stellen een Verenigingsfokreglement op

De Raad van Beheer is een vereniging waarvan meer dan 300 verenigingen lid zijn. Het merendeel van deze verenigingen is een rasvereniging. Alle rasverenigingen moeten een Verenigingsfokreglement opstellen. Een Verenigingsfokreglement beschrijft volgens een vast format op welke wijze een rasvereniging

invulling geeft aan zijn fokbeleid. In het Verenigingsfokreglement wordt bijvoorbeeld beschreven op welke aandoeningen een hond getest moet worden voordat hij mag worden ingezet voor de fokkerij of het aantal keer dat een hond mag worden gebruikt voor de fokkerij. Nadat de vereniging het Verenigingsfokreglement heeft opgesteld, wordt het door de Raad van Beheer gecontroleerd. De Raad van Beheer bekijkt of het format is gevolgd en juist is ingevuld, of de

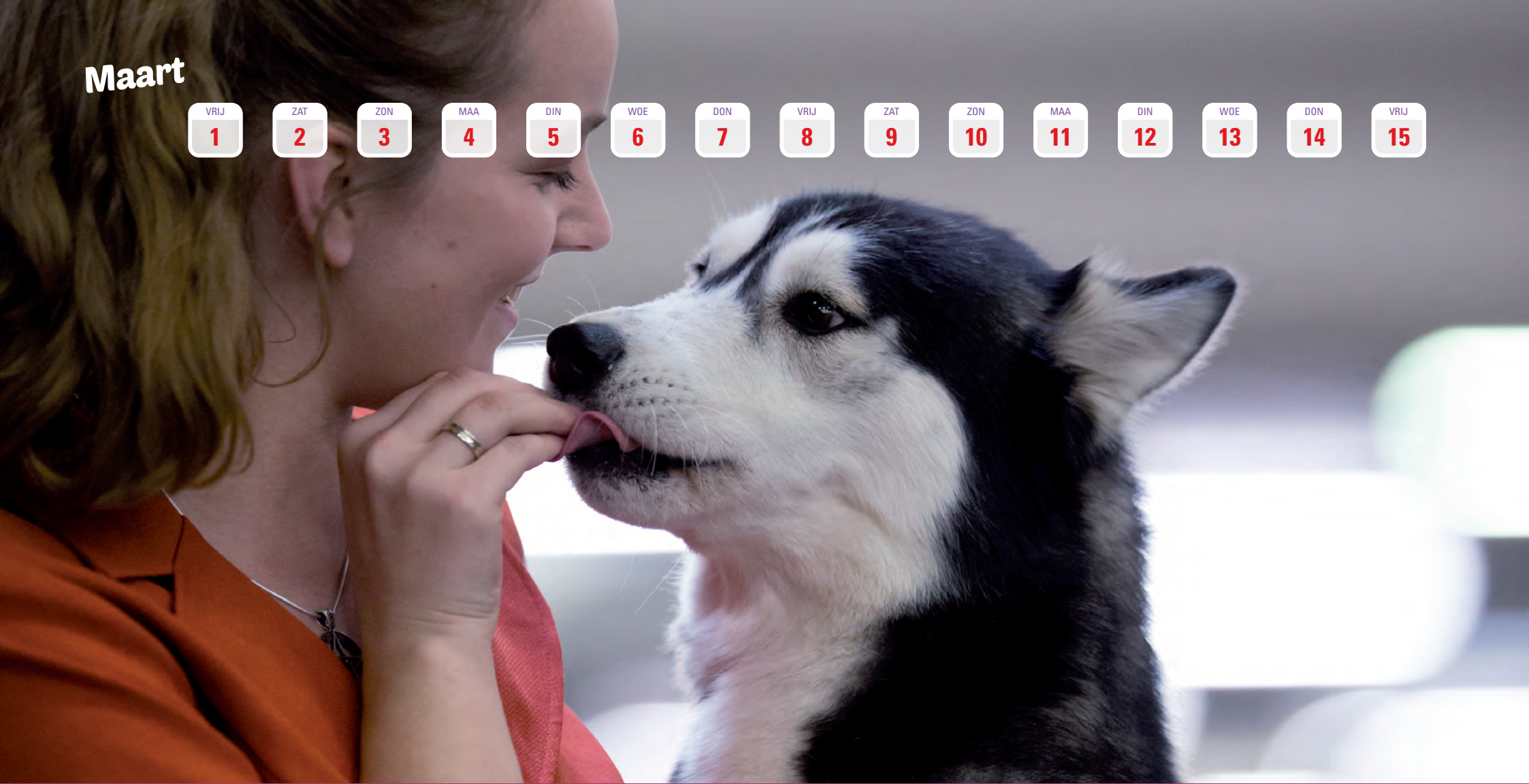

inhoud niet strijdig is met het Kynologisch Reglement, of de Algemene Leden-Vergadering van de rasvereniging het Verenigingsfokreglement heeft goedgekeurd en of er zaken zijn waar de Raad van Beheer commentaar op of vragen over heeft. Daarbij heeft de Raad van Beheer maar één oogmerk: te komen tot een zo eenduidig mogelijk Verenigingsfokreglement dat niet voor meerderlei uitleg vatbaar is en waarbij het fokbeleid helder en juist verwoord is. Vaak vindt er één of

meerdere keren afstemming plaats tussen de rasvereniging en de Raad van Beheer voordat het Verenigingsfokreglement goedgekeurd wordt. De Raad van Beheer keurt nadrukkelijk niet de inhoud van het Verenigingsfokreglement goed; de inhoud is primair de verantwoordelijkheid van de rasvereniging.

Maart

14 | Van Verenigingsfokreglement naar Normenmatrix

Alle rasverenigingen stellen een Verenigingsfokreglement op. Fokkers die lid zijn van een rasvereniging verplichten zich om volgens dit Verenigingsfokreglement te fokken. Daarmee ontstaat er een ongelijkheid ten opzichte van fokkers die buiten de rasvereniging om fokken, maar wel een stamboom aanvragen.

Deze groep fokkers hoeft ten slotte niet te voldoen aan de eisen in het Verenigingsfokreglement. De Raad van Beheer vindt dit een onwenselijke situatie en vertaalt daarom de Verenigingsfokreglementen naar een Normenmatrix. Daar waar er meer rasverenigingen zijn voor een ras, zal een keuze gemaakt moeten worden op de punten waarop de Verenigingsfokreglementen van elkaar afwijken. De Normenmatrix geldt voor iedereen die honden met een stamboom wil fokken.

22 MAA Kynologisch Ambassadeur

Tijdens een feestelijke bijeenkomst aan de Emmalaan in Oud Zuid, reikt het bestuur van de Raad van Beheer voor het eerst in de geschiedenis van de Nederlandse kynologie een aanmoedigingsprijs uit.

Naomi van Mourik wordt benoemd tot Kynologisch Ambassadeur. Zij krijgt deze aanmoedigingsprijs omdat ze in 2013 tijdens de grootste hondententoonstelling ter wereld, de Crufts in Engeland, de internationale junior handling competitie heeft gewonnen.

Mieke Cooijmans krijgt vanwege het succesvol fokken van Affenpinschers eveneens de titel Kynologisch Ambassadeur. Een door haar gefokte hond won een maand eerder de titel 'Best in Show' tijdens de belangrijkste hondententoonstelling in de Verenigde Staten, de Westminstershow in New York.

Mieke Cooijmans

Naomi van Mourik

Lidmaatschap van een rasvereniging doet hierbij niet ter zake. Wil je als fokker een stamboom kunnen aanvragen, dan dien je te voldoen aan de eisen uit de Normenmatrix. Voldoe je hier niet aan, dan ontvangt de fokker wel een stamboom, maar wordt op deze stamboom aangegeven dat de hond niet volgens de eisen uit de Normenmatrix is gefokt. De Raad van Beheer verwacht dat veel fokkers een dergelijke tekst niet op hun stamboom zullen willen en dan ofwel

zullen gaan voldoen aan de eisen uit de Normenmatrix ofwel stamboomloze honden, dus look-alikes, zullen gaan fokken. In de Normenmatrix worden in principe alleen geprotocolleerde en door de Raad van Beheer geadmistrateerde gezondheidsonderzoeken opgenomen, mits relevant voor het ras. Momenteel zijn onderzoeken op oogaandoeningen (ECVO), cochleaire doofheid, koperstapeling, heupdysplasie en elleboogdysplasie geprotocolleerd. In de toekomst zullen meer

April

17
APR

Buitengewone Algemene Vergadering

Op 17 april 2013 vindt een Buitengewone Algemene Vergadering van de Raad van Beheer plaats. Dit is een belangrijke vergadering omdat er over een aantal voorstellen tot wijziging van de Statuten gestemd zal worden.

Zo zal er onder andere gestemd worden over wijzigingen die nodig zijn om de ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instelling) te krijgen. Helaas is de opkomst te laag om te komen tot het vereiste quorum voor een statutenwijziging. Desalniettemin verloopt de avond positief.

Voorafgaand aan de Buitengewone Algemene Vergadering wordt een presentatie gegeven over de mogelijkheden en onmogelijkheden van DNA en DNA-onderzoek en de wijze waarop de Raad van Beheer invulling wil geven aan een verplichte DNA-afname en -afstammingscontrole. Ook wordt de Vergadering – hoewel het Bestuur daartoe niet verplicht is – mandaat gevraagd voor het (doen) organiseren van de World Dog Show. De Vergadering geeft hiervoor groen licht.

16 onderzoeken geprotocolleerd worden en aan de Normenmatrix worden toegevoegd. Daarmee komt de lat steeds een beetje hoger te liggen voor honden die ingezet mogen worden voor de fokkerij. Aan de Normenmatrix zal in 2014 veel aandacht geschonken gaan worden.

Inzet van de Gezondheidscommissie voor het vinden van de juiste balans

Het bepalen aan welke eisen honden moeten voldoen om te kunnen worden ingezet voor de fokkerij, komt heel nauw. Doelstelling is dat bij iedere generatie die gefokt wordt de gezondheid en het welzijn een beetje beter zullen zijn.

17
APR

Gezondheidsonderzoeken Online gaat live

Pagina met gezondheids-
onderzoeken op de website
van de Raad van Beheer

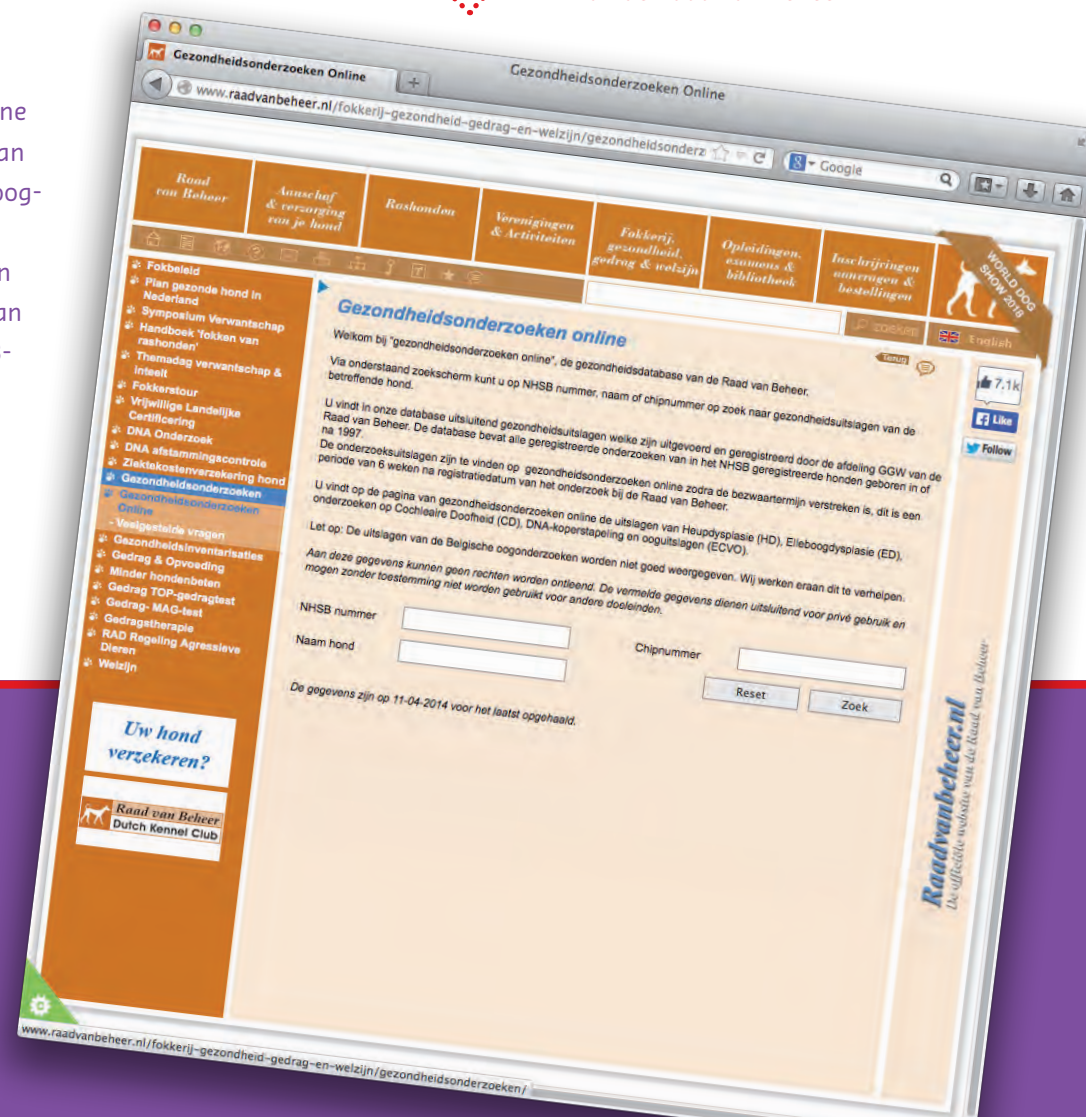
Op de Buitengewone Algemene Vergadering gaat een langgekoesterde wens in vervulling: Gezondheidsonderzoeken Online gaat live.

Met deze service, die onderdeel uitmaakt van het duurzaam fokbeleid, is het mogelijk om op de website van de Raad van Beheer de uitslagen van gezondheidsonderzoeken van rashonden na te zoeken. De honden moeten in of na 1997 zijn geboren en in het Nederlands Honden Stamboek (NHSB) zijn ingeschreven.

Alleen de gezondheidsuitslagen van door de Raad van Beheer gecoördineerde en geregistreerde

onderzoeken worden online weergegeven. Het gaat dan om heupdysplasie, elleboogdysplasie, oogonderzoek (ECVO), koperstapeling en cochleaire doofheid. Er kan gezocht worden op NHSB-nummer, chipnummer of (een deel van) de naam.

Het lijkt dan logisch om alle zieke dieren uit te sluiten voor de fokkerij. Voor sommige aandoeningen is dit ook de beste oplossing. Maar niet in alle gevallen is het verstandig om zieke honden uit te sluiten. Door alle zieke honden uit te sluiten, kan de basis om mee te fokken te smal worden. Er zijn dan te weinig honden die ingezet kunnen worden. Dit kan op termijn andere gezondheids- en welzijnsproblemen geven. Bovendien is het belangrijk een

19
APR

De digitale nieuwsbrief Raadar verschijnt nu maandelijks

Om een goede communicatie te hebben en te houden met de leden, fokkers, bestuurders, stakeholders en iedereen die in honden geïnteresseerd is, geeft de Raad van Beheer vanaf april maandelijks de digitale nieuwsbrief Raadar uit.

De Raadar blijkt te voorzien in de behoefte aan informatie: De reacties zijn alom positief en binnen afzienbare tijd hebben duizenden mensen zich aangemeld voor een gratis abonnement.

Zo kan iedereen die dat wil eenvoudig op de hoogte blijven van zaken waar de Raad van Beheer op dit moment mee bezig is.

Gezondheids- en welzijnsproblemen als gevolg van een te kleine genenpool

Een aanzienlijk deel van de gezondheids- en welzijnsproblemen die bij rashonden voorkomen, is het gevolg van een te kleine genenpool. Hiermee wordt bedoeld dat de honden die voor de fokkerij gebruikt worden wat betreft hun erfelijk materiaal

sterk op elkaar lijken en dat er eigenlijk te weinig variatie is. Een zekere mate van variatie in het erfelijk materiaal is nodig om de populatie gezond te houden. Omdat er te lang met te weinig dieren gefokt is, is die variatie voor een groot deel verdwenen. Daardoor worden aandoeningen gemakkelijk doorgegeven aan volgende generaties en verspreiden zij zich snel binnen de populatie. Voorbeelden hiervan zijn epilepsie, hartproblemen en het vaak voorkomen van bepaalde

Mei

3-5
MEI

Raad van Beheer aanwezig op publieksevenementen

Op 3, 4 en 5 mei 2013 vindt het grootste dieren-evenement van Nederland, Animal Event, plaats.

Het evenement, ook wel omschreven als 'een stampvolle huishoudbeurs voor dierenliefhebbers', wordt door zo'n 30.000 bezoekers bezocht.

De Raad van Beheer is ieder jaar aanwezig met een stand en ondersteunt de 25 rasverenigingen die daar acte de presence geven. De rasverenigingen kunnen zo hun ras in het

zonnetje zetten. De Raad van Beheer verzorgt daarnaast een lezing tijdens het seminar voor professionals uit de branche, dit keer over rashonden in sport en werk. Later dit jaar, op 17 tot en met 21 september 2013, is de Raad van Beheer ook aanwezig op de 50-Plus Beurs. De Raad van Beheer heeft daar niet alleen een stand, maar organiseert samen met andere organisaties diverse demonstraties en activiteiten. Zo is er onder andere een aantal keer een rassenparade.

Raspresentatie tijdens Animal Event 2013.

De puppy party tijdens de 50 Plus Beurs trekt veel publiek.

Martin Gaus tijdens de Raad van Beheer-rashondenparade van de 50 Plus Beurs.

20 vormen van kanker. Veelgehoorde begrippen hierbij zijn 'inteeft' en 'verwantschap'. Verwantschap is of honden 'ergens' familie van elkaar zijn. Zijn ze broer en zus, dan zijn de honden nauw verwant; zijn ze achterneef en achternicht, dan is de verwantschap beduidend minder. Voor de fokkerij is het wenselijk om honden met elkaar te kruisen die zo min mogelijk verwant zijn aan elkaar. Zo blijft de genenpool zo breed mogelijk. Inteeft is het kruisen van familieleden met elkaar,

bijvoorbeeld vader en dochter of opa en kleindochter. Omdat inteeft kan leiden tot problemen met de gezondheid, vruchtbaarheid en conditie en kan zorgen voor een toename van het percentage puppy's met erfelijke aandoeningen mag met bepaalde combinaties niet gefokt worden. Omdat een ras een gesloten populatie is, zal de inteeft altijd iets toenemen. Bij een goed fokbeleid wordt de toename van inteeft zo klein mogelijk gehouden.

14
MEI

Raad van Beheer haalt World Dog Show 2018 naar Nederland

Op 14 mei 2013 stelt Nederland zich op de Algemene Vergadering van de Fédération Cynologique Internationale (FCI) kandidaat voor de organisatie van de World Dog Show 2018.

Met een fraai vormgegeven bidboek en een promotiefilm over Nederland, Amsterdam en de Raad van Beheer geeft de Nederlandse delegatie haar visitekaartje af. En met succes... Met ruime meerderheid kiezen de meer dan 60 aanwezige landen voor Nederland en laat Nederland de andere kandidaten, Zweden en Kroatië, achter zich.

De claim die aan dit evenement verbonden is, is: "I am inviting you to show the world your talent".

Het Raad van Beheer bidboek voor de World Dog Show 2018 en de USB-stick met promotiefilm.

FOTO'S: PETER VISSER, BLIJEN

Sturen op inteelt en verwantschap

Omdat het belangrijk is om inzicht te hebben in hoe een populatie van een bepaald ras is opgebouwd, wat het inteeltpercentage is en hoe verwant de dieren onderling zijn, is er door de Raad van Beheer, samen met Wageningen UR en met steun van het ministerie van Economische Zaken, gewerkt aan software om

dit inzicht te krijgen. In 2013 zijn drie verschillende modules klaar gekomen en getest. Het gaat hierbij om een monitoringsmodule, een sturingsmodule en een paringsmodule. Met de monitoringsmodule kan een analyse van de huidige populatiestructuur van een ras gemaakt worden. Met de sturingsmodule kan men vervolgens allerlei fokmaatregelen ingeven en de consequentie hiervan op populatieniveau voorspellen. Het is bijvoorbeeld mogelijk om te zien wat er

14
MEI

Databank Honden: vertrouwd registreren van je hond(en) bij de Raad van Beheer

Per 1 april 2013 moeten alle honden die na deze datum geboren of geïmporteerd zijn, of het nu rashonden zijn of niet, verplicht gechipt worden. Voor rashonden verandert er hiermee niets.

Wat wel nieuw is, is dat alle honden ook bij een door de overheid aangewezen databank geregistreerd moeten worden. Die registratie moet door de fokker gebeuren en, als een pup naar een nieuwe eigenaar gaat, vervolgens ook door de nieuwe eigenaar.

Op 14 mei 2013 gaat Databank Honden van de Raad van Beheer van start. Deze databank voldoet aan alle eisen van de overheid. In de loop van 2013 wordt Databank Honden uitgebreid met de terugvindservice. Iedereen kan zijn hond bij Databank Honden registreren. Het maakt daarbij niet uit of het om een rashond of niet-rashond gaat: alle honden zijn welkom!

gebeurt als je alle lidders aan een ziekte uitsluit voor de fokkerij of als je een dekbeperking (een hond mag maar een beperkt aantal keer voor de fokkerij gebruikt worden) invoert. Tenslotte kan met de paringsmodule nagegaan worden wat het effect is als een bepaalde reu en een bepaalde teef worden ingezet voor de fokkerij.

26 MEI **Dag van de Hond**

Op 26 mei 2013 wordt voor de derde keer de **Dag van de Hond** gehouden. Dit jaar staat het thema 'Hond & Ras' centraal.

Die dag zijn er op 35 locaties in Nederland activiteiten en demonstraties. De dag verloopt uiterst succesvol. Zo'n 7.000 bezoekers nemen deel aan de activiteiten die op de verschillende locaties georganiseerd worden. Ongeveer 30% van deze deelnemers is geen lid of bekende van de vereniging, dus voor de verenigingen is er volop kans om nieuwe leden aan zich te binden. Ook kynologenclubs melden op internet en Facebook dat zij terugkijken op een leuke en geslaagde dag.

De monitoringsmodule en de sturingsmodule zijn dus op populatieniveau en de paringsmodule op het niveau van een specifieke fokcombinatie. Voor het gebruik van deze modules kan gebruik worden gemaakt van de gegevens die bij de Raad van Beheer bekend zijn over een ras, maar ook data uit het door de kynologie veelgebruikte softwarepakket ZooEasy kunnen geanalyseerd worden. Voor het ontwikkelen en testen van de modules heeft de Raad van Beheer

nauw samengewerkt met de rasverenigingen van de drie pilotrassen te weten de Golden Retriever Club Nederland, Algemene Vereniging Liefhebbers Saarlooswolfhonden en de Nederlandse Teckelclub. Voor mensen die meer willen weten over inteelt, verwantschap en allerlei andere aspecten van verantwoorde fokkerij en genetica is er een handboek verschenen.

Rashonden in het nieuws

Voortdurend op de achtergrond aanwezig, maar op 11 juni 2013 volop in het nieuws: de gezondheid van rashonden.

Aanleiding is een motie die door de SP is ingediend waarin de staatssecretaris van Economische Zaken gevraagd wordt het Besluit Gezelschapsdieren te laten gelden voor beroepsmatige én hobbymatige fokkers. Deze motie wordt door de Tweede Kamer aangenomen. RTL Nieuws vraagt de Raad van Beheer naar aanleiding hiervan naar zijn mening. De Raad van Beheer stelt dat hij vindt dat de gezondheid en het welzijn van honden altijd leidend moeten zijn. Daartoe heeft de Raad van Beheer al

een aantal maatregelen genomen. Alle initiatieven die bijdragen aan de gezondheid en het welzijn van honden worden door de Raad van Beheer omarmd, want uiteindelijk willen wij allemaal hetzelfde: gezonde en sociale honden met een goed welzijn. Deze reactie wordt door RTL Nieuws uitgezonden.

Interview met de pers.

24 | Verbreden van de genenpool

Naast inzicht in de wijze waarop een populatie is opgebouwd en de manier waarop hier op gestuurd kan worden, is verbreding van de genenpool vaak noodzakelijk. Zeker bij kleine rassen wordt maar een klein aantal honden gebruikt om mee te fokken. Het risico bestaat dat de genenpool steeds smaller wordt.

Dit is een ongewenste situatie. Om de genenpool te verbreden, is het noodzakelijk dat 'nieuw' DNA in een ras wordt gebracht. Dit kan worden gedaan door het uitvoeren van een outcross. De definitie van een outcross wisselt. De Raad van Beheer verstaat onder een outcross het inkruisen van een ander erkend hondenras in een bepaald ras. Voordat met een outcross begonnen kan worden, moet eerst een plan van aanpak opgesteld worden waarin beschreven wordt op welke

**22
JUN**

Algemene Vergadering op 22 juni 2013

Op zaterdag 22 juni 2013 komt de Nederlandse kynologie massaal bijeen voor de eerste reguliere Algemene Vergadering van de Raad van Beheer dit jaar.

Op de agenda staan onder andere het vaststellen van het jaarverslag en de jaarrekening door de leden. Ook staan de wijzigingen in de statuten opnieuw op de agenda evenals een aantal aanpassingen in het Kynologisch Reglement.

Meest besproken is echter de bestuursverkiezing die tijdens deze Algemene Vergadering plaatsvindt. Met twee beschikbare bestuurszetels en drie kandidaten is dit een spannende strijd. Uiteindelijk worden Gerard Jipping en John Lijffijt herkozen in het bestuur.

wijze invulling gegeven zal worden aan zo'n outcross. De Raad van Beheer ziet graag dat hierbij druppelsgewijs honden van een ander ras ingekruist worden. Dit betekent dat er na de inzet van een hond van een ander ras eerst weer een aantal kruisingen binnen het ras plaatsvindt voordat opnieuw een hond van een ander ras wordt ingezet. Zo kun je heel gecontroleerd sturen en direct ingrijpen als dat nodig mocht blijken en blijft het ras met al zijn karakteristieken zoveel als

mogelijk behouden. In alle gevallen moet de rasvereniging bereid zijn de rasstandaard aan te passen. Hoe zorgvuldig er ook ingekruist wordt, feit is dat de rastypische kenmerken zullen gaan veranderen. Vanuit het verbreden van de genenpool kunnen aan een outcross aanvullende voorwaarden gesteld worden, zoals de inzet van nakomelingen voor de fokkerij om er voor te zorgen dat de fokpopulatie voldoende groot blijft.

12 JUN

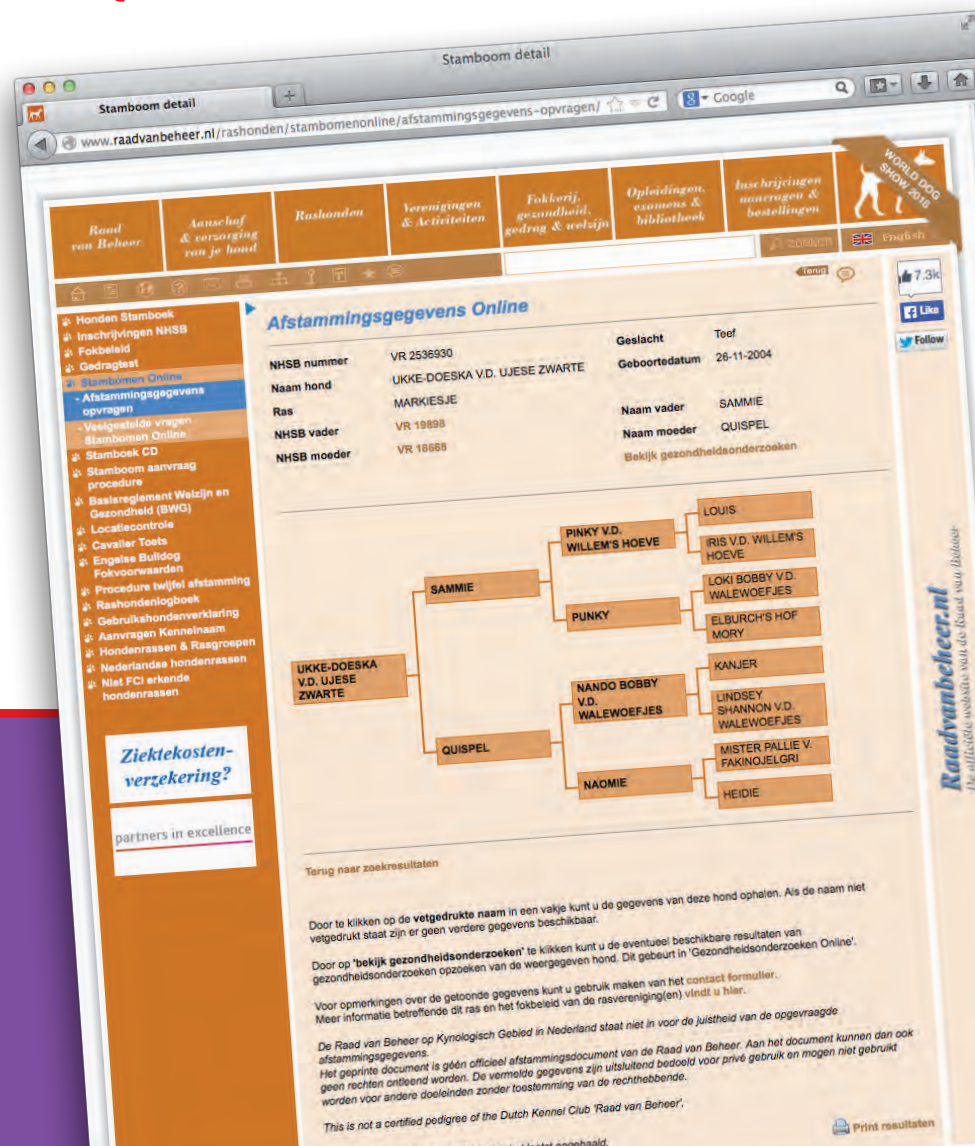
Stambomen Online te vinden op de website

Nadat eerder dit jaar Gezondheidsonderzoeken Online 'live' is gegaan, is vanaf juni 2013 ook Stambomen Online te vinden op de website van de Raad van Beheer.

Hiermee kan men de stamboom van een rashond zoeken en bekijken. De hond moet wel ingeschreven zijn in het Nederlands Honden Stamboek (NHSB) en na 1 januari 1997 geboren zijn.

Met deze database kan men dus de afstamming van een hond inzien. Via Stambomen Online kan men ook de geregistreerde gezondheidsonderzoeken van een hond inzien. Omgekeerd kan men via Gezondheidsonderzoeken Online de afstamming bekijken.

Stambomen online: inzicht in de afstamming van Nederlandse rashonden met een koppeling naar de uitslagen van gezondheidsonderzoeken.

29
JUN

Eerste CAC-show van de Nederlandse hondenrassen een feit

Op 29 juni 2013 vindt de eerste CAC-show van Nederlandse hondenrassen plaats.

Er zijn 9 Nederlandse rassen en allemaal zijn ze op deze show vertegenwoordigd: Drentsche Patrijshonden, Friese stabij's, Hollandse Herdershonden, Hollandse Schapendoezen, Hollandse Smoushonden, Kooikerhondjes, Markiesjes, Saarlooswolfhonden en Wetterhounen. Van al deze rassen is de rasstandaard in Nederlandse handen.

De 9 Nederlandse hondenrassen: nationaal erfgoed.

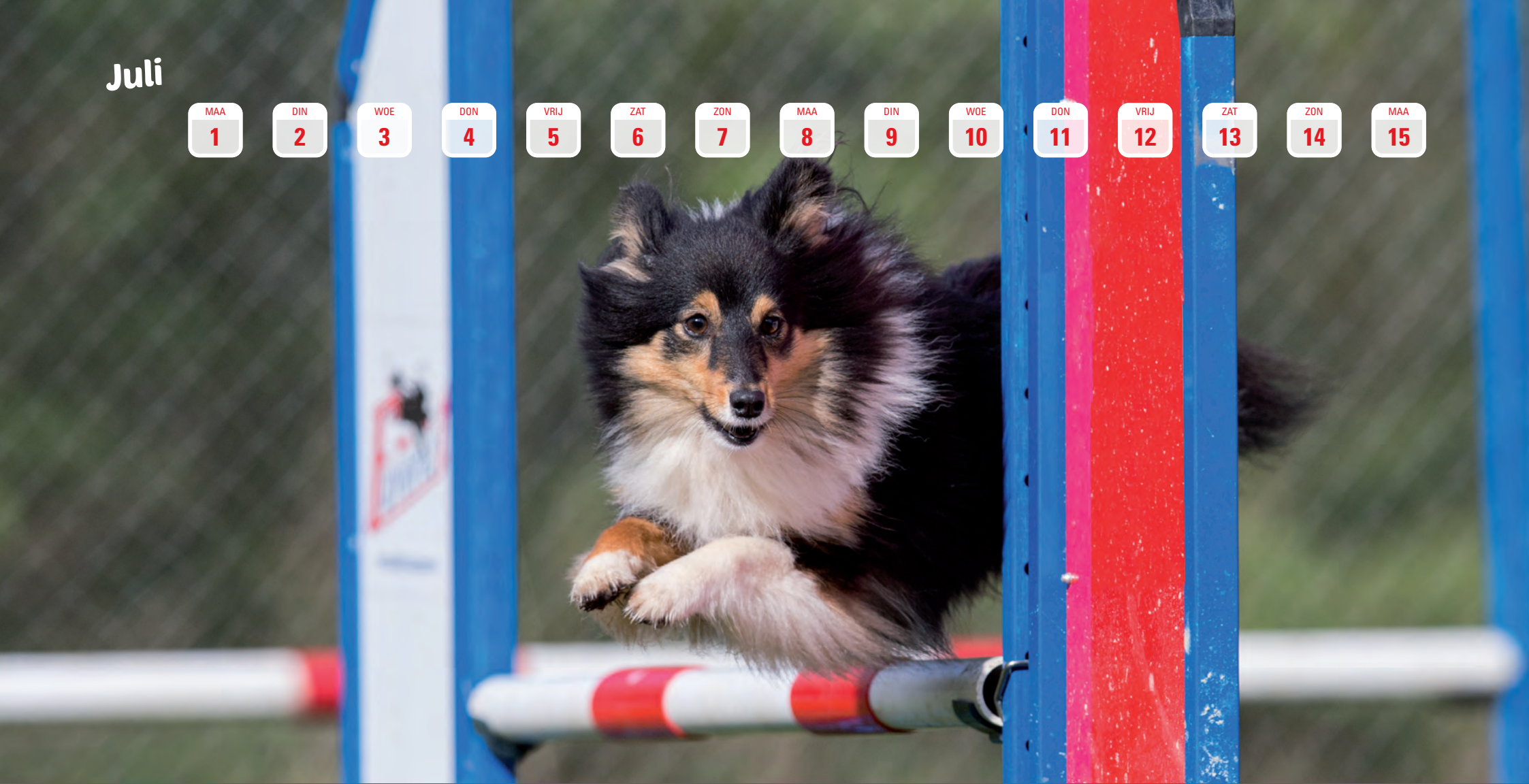

De mogelijkheden en onmogelijkheden van DNA om de gezondheid en het welzijn te verbeteren

In 2013 heeft de Algemene Vergadering ingestemd met het verplicht afnemen van DNA van alle puppy's en het controleren van de afstamming van de puppy's aan de hand van een zogenaamd DNA-profiel van de ouderdieren en hun nakome-

lingen. Zo kan de Raad van Beheer met zekerheid vaststellen of de opgegeven reu de vader is en of de opgegeven teef de moeder is. De juistheid van de afstamming is belangrijk als je wilt nagaan hoe bepaalde ziektes vererven. Het patroon van vererven kan in de stamboom van een hond aangegeven worden, maar dan moet zeker zijn dat die stamboom juist is. Met de verplichte DNA-afname bij puppy's en bij reu en/of teef als daarvan geen DNA-profiel beschikbaar is, ontstaat bovendien

Juli

28 een grote DNA-databank. Het afgenomen DNA wordt namelijk een aantal jaren bewaard. Dit, in combinatie met de zekerheid dat de afstamming klopt, biedt op termijn vele mogelijkheden voor onderzoek. Zo kan de wetenschap niet alleen vaststellen hoe een ziekte vererft maar ook bepalen welke genetische defecten een ziekte veroorzaken. Daarmee wordt het ook mogelijk om een test te ontwikkelen en honden waarmee gefokt gaat worden op bepaalde aandoeningen te testen.

Hierdoor hoeft je minder dieren uit te sluiten voor de fok en kun je dieren met beleid inzetten. Soms krijgt de Raad van Beheer het verwijt dat dit repareren aan de achterkant is: het probleem is immers al ontstaan en nu wordt er geprobeerd om dit op te lossen. De Raad van Beheer vindt dat hij moreel verplicht is om met een goed fokbeleid het ontstaan van nieuwe gezondheids- en welzijnsproblemen zoveel als mogelijk te voorkomen. Maar tegelijkertijd kan en wil de Raad van

26-28
JUL

Nederlandse afvaardiging naar European Open Agility

Op 26, 27 en 28 juli 2013 vindt in België het European Open Agility plaats, met 800 deelnemers uit 33 landen een groots evenement.

Ook namens Nederland neemt een team deel aan dit kampioenschap. Tijdens het European Open Agility vinden individuele en teamwedstrijden plaats. Een zestal combinaties weet zich te kwalificeren voor de finale. Helaas lukt het Nederland niet om de finaleplaatsen om te zetten in een podiumplaats.

FOTO: YANNICK WOUTERS, DOGBALANCE

Beheer niet weggelopen voor de situatie zoals die nu is: dat er bij veel rassen problemen voorkomen. Door reparatie aan de achterkant kan daar wat aan gedaan worden. Dankzij DNA-testen is het mogelijk om zo veel mogelijk honden te behouden voor de fokkerij en dat is met het oog op de genenpool wenselijk. Bovendien wordt een ziekte zo langzaam maar zeker uit de populatie gefokt. Weliswaar gaat dat niet snel, maar als het gaat om het fokken met dieren zal,

ongeacht welke maatregel, het tempo waarin de gezondheid van een ras verbetert altijd betrekkelijk laag zijn. Maatregelen moeten gecontroleerd en zorgvuldig worden doorgevoerd; grote stappen, gauw thuis levert in het algemeen meer problemen op dan dat ze oplost.

Augustus

DON	VRIJ	ZAT	ZON	MAA	DIN	WOE	DON	VRIJ	ZAT	ZON	MAA	DIN	WOE	DON
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

30 | Een convenant als een ras in grote problemen verkeert

Als een ras in grote problemen verkeert en het voortbestaan van het ras wordt daardoor bedreigd, kan de Raad van Beheer met de rasvereniging(en) een convenant afsluiten. In het convenant maken de Raad van Beheer en de rasvereniging(en) met elkaar afspraken met als doel de gezondheid en het welzijn

van de honden te verbeteren en daarmee het voortbestaan van het ras zeker te stellen. De afspraken gelden voor alle fokkers van het ras; het maakt dus niet uit of ze lid zijn van de rasvereniging of niet. De Raad van Beheer heeft onder andere een convenant afgesloten met de rasvereniging voor de Cavalier King Charles Spaniel en de rasverenigingen voor de Engelse Bulldog. Zo is er voor de Cavalier King Charles Spaniel een beslisboom ontwikkeld waarmee een fokker snel en

VRIJ
16

ZAT
17

ZON
18

MAA
19

DIN
20

WOE
21

DON
22

VRIJ
23

ZAT
24

ZON
25

MAA
26

DIN
27

WOE
28

DON
29

VRIJ
30

ZAT
31

Show handling: internationale
hobby en hondensport

29 AUG
01 SEP

European Dog Show in Genève

Van 29 augustus t/m 1 september organiseert de Zwitserse Kennel Club de 'European Dog Show' in Genève.

Voor deze vier dagen durende kampioenschappen worden bijna 12.000 honden ingeschreven. Nederland haalt bij verschillende rassen de kampioenschapstitels binnen. De 'European Dog Show' van 2013 gaat de boeken in als een goed georganiseerd, druk bezocht en voor Nederland succesvol evenement.

eenvoudig kan zien of een combinatie van een bepaalde reu met een bepaalde teef is toegestaan. Voor de Engelse Bulldog is in 2013 afgesproken welke onderzoeken een hond moet ondergaan voordat iemand er mee mag gaan fokken.

Zo moet hij gezondheidsonderzoeken ondergaan, maar wordt hij ook onderworpen aan een heuse conditietest: hij moet één kilometer kunnen lopen in twaalf minuten en daarvan lichamelijk snel herstellen. Lukt dit niet, dan mag er

niet mee gefokt worden. Ook mogen er niet meer dan twee keizersneden bij een teef worden uitgevoerd.

September

1, 7-8,
19-22,
28-29
SEP

September: maand van de kampioenschappen

September is de maand van de kampioenschappen, zowel in Nederland als Europees.

Zo vinden op 1 september 2013 de Nederlandse Kampioenschappen Gedrag & Gehoorzaamheid plaats. Op 7 en 8 september vindt in Zwitserland het Europees Kampioenschap Windhondenrennen plaats. Van 19 tot en met 22 september 2013 vinden de FCI Wereld Kampioenschappen IPO plaats in Tsjechië. IPO staat voor 'Internationale Prüfungs Ordnung' en kent de elementen speuren, appèloefeningen en pakwerk. En in het laatste weekend van september zijn er de Europese Kampioenschappen Heelwerk to Music & Freestyle, beter bekend als Dog Dance.

Gedrag & Gehoorzaamheid

Internationale Prüfungs Ordnung

Windhondenrennen

32 | Open en transparant over gezondheidsuitslagen

Om stambomen aan te kunnen vragen, eist de Raad van Beheer voor een groot aantal rassen dat de honden die voor de fokkerij zullen worden ingezet eerst onderzocht worden op diverse gezondheidsaandoeningen. Is de uitslag van het onderzoek niet goed, dan kunnen deze honden niet of alleen onder voorwaarden

gebruikt worden om mee te fokken. De Raad van Beheer vindt openheid en transparantie hierin belangrijk. Daarom worden de uitslagen van alle geprotocolleerde en door de Raad van Beheer geadmistrateerde gezondheidsonderzoeken vermeld op de website van de Raad van Beheer onder 'Gezondheidsonderzoeken online'. Zo kan iedereen van een hond nagaan wat er bekend is over zijn gezondheid. Men kan zoeken op stamboomnummer (NHSB), chipnummer of naam van

de hond. Via 'Gezondheidsonderzoeken online' zijn niet alleen de uitslagen van de gezondheidsonderzoeken van de hond zelf, maar ook die van de ouderdieren van de hond, eenvoudig in te zien.

Gezondheids- en welzijnsproblemen als gevolg van het overdrijven van rassetypische uiterlijke kenmerken

33

Naast gezondheids- en welzijnsproblemen die het gevolg zijn van het te lang fokken met een te kleine populatie, komen er bij rashonden ook gezondheids- en welzijnsproblemen voor door het overdrijven van rassetypische uiterlijke

ZON
1

MAA
2

DIN
3

WOE
4

DON
5

VRIJ
6

ZAT
7

ZON
8

MAA
9

DIN
10

WOE
11

DON
12

VRIJ
13

ZAT
14

ZON
15

12
SEP

Databank Honden krijgt Terug Vind Service

Nadat de Raad van Beheer in mei 2013 Databank Honden lanceerde als een door de overheid aangewezen databank waarmee fokkers en eigenaren kunnen voldoen aan het verplicht chippen en registreren van alle honden geboren of geïmporteerd na 1 april 2013, biedt de Raad van Beheer vanaf september 2013 een nieuwe gratis dienst aan: de Terug Vind Service.

Wordt een vermiste hond gevonden, dan kan de Raad van Beheer dankzij deze dienst – mits de hond bij Databank Honden geregistreerd staat en de eigenaar toestemming gegeven heeft – de adresgegevens van de eigenaar aan de vinder verstrekken. Zo kan de hond weer snel terug naar zijn baasje.

34 kenmerken. Men vindt bepaalde uiterlijke kenmerken die typerend zijn voor het ras dan zo belangrijk dat men hierop fokt en hierin steeds een stapje verder gaat. Denk bijvoorbeeld aan de korte neus van sommige rassen, de vele huidplooien bij andere rassen of de kleine kopjes van weer andere rassen. Men realiseert zich niet dat er door deze eenzijdige

17
SEP

Start van het project ‘De gezonde(re) en sociale hond in Nederland’

Op verzoek van het ministerie van Economische Zaken speelt de Raad van Beheer de voortrekkersrol in een sectorbreed project, namelijk ‘De gezonde(re) en sociale hond in Nederland’.

Doel van het project is om met relevante partijen uit de sector maatregelen te formuleren die de gezondheid, het welzijn en sociaal gedrag van álle honden in Nederland bevorderen. De eerste bijeenkomst vindt plaats op 17 september 2013. In het voorjaar of de vroege zomer van 2014 zal een projectplan klaar zijn waarin staat welke partijen welke maatregelen gaan nemen en op welke punten partijen met elkaar zullen gaan samenwerken.

focus op het uiterlijk onbedoeld gezondheids- en welzijnsproblemen kunnen ontstaan. Honden met een (te) korte neus hebben vaak moeite met de ademhaling. Honden met (te) veel huidplooien hebben nogal eens last van huidaandoeningen. En bij honden met een (te) kleine kop passen de hersenen niet altijd goed in de schedel. De credo's ‘mooi, mooier, mooist’ en ‘wie mooi wil zijn, moet pijn lijden’ zijn inmiddels achterhaald. De Raad van Beheer begrijpt de aandacht

voor de rassespecifieke uiterlijke kenmerken – dit is onderdeel van het historisch erfgoed van de kynologie – maar vindt dat de gezondheid en het welzijn van de honden ook hier leidend moeten zijn. Dit standpunt draagt de Raad van Beheer inmiddels actief uit. Hoewel dit standpunt maatschappelijk gezien al veel langer breed omarmd wordt, heeft dit een grote invloed op de kynologie. Daar lag in het verleden de focus immers meestal op het uiterlijk. Het uitgangspunt dat

26
SEP

Raad van Beheer ontvangt het ministerie van Economische Zaken

Op 26 september 2013 brengt een aantal medewerkers van het ministerie van Economische Zaken een werkbezoek aan de Raad van Beheer.

Om de medewerkers van het ministerie een indruk te geven van de kynologie is een gevarieerd programma

samengesteld. Er wordt een bezoek aan een fokker gebracht. Ook wordt er uitgelegd hoe een keurmeester een hond beoordeelt en wat er nodig is om een hond goed aan een keurmeester te presenteren. Vervolgens is er een demonstratie waterwerk met honden, waarbij het plezier en enthousiasme van baas en hond zichtbaar aanwezig zijn. De dag wordt besloten met een bezoek aan een kynologenclub waar verschillende trainingen worden gedemonstreerd en de maatschappelijke rol van de hond én van de regionale vereniging inzichtelijk wordt gemaakt. Het programma valt in de smaak, wat ook wel blijkt uit de tweet die door het ministerie wordt verzonden:

“Mooi te zien dat veel mensen met veel liefde, passie en deskundigheid met (gezonde) honden omgaan. En dat weer overdragen aan anderen.”

36 gezondheid en welzijn altijd het belangrijkste moeten zijn, moet dan ook als een ware aardverschuiving in kynologisch Nederland gezien worden.

Hondenshows: slechts een schoonheidswedstrijd voor honden of meer dan dat?

Al jaren is er veel te doen over tentoonstellingen waarbij honden op hun uiterlijk beoordeeld worden. De Winner, één van de meest toonaangevende shows op dit gebied in Nederland, wordt jaarlijks door diverse organisaties en media aan-

gegrepen om vermeende misstanden op exteriorshows aan de orde te stellen. Uiteraard draait het bij een hondenshow om het uiterlijk. Maar ook hier geldt: gezondheid en welzijn zijn leidend. Een hond moet allereerst een gezonde en vitale hond zijn; pas daarna komt zijn uiterlijk – letterlijk – in beeld. Met dit uitgangspunt in het achterhoofd heeft de Raad van Beheer al tal van maatregelen genomen die de gezondheid en het welzijn van honden moeten borgen.

Zo zijn er rassocifieke instructies gemaakt voor rassen waarvan bekend is dat er gezondheids- en welzijnsproblemen voorkomen door het overdrijven van uiterlijke kenmerken. In deze instructies is precies beschreven waar keurmeesters op moeten letten. Bij alle rassen is er aandacht voor de ademhaling, het gebit, de ogen, de huid, de beharing en uiterlijke verzorging, overgewicht, het temperament en gedrag en het al dan niet in balans zijn als de hond staat of beweegt.

September

38 Daarnaast zijn er specifieke aandachtspunten per ras beschreven. Voor zo'n 40 rassen zijn er dergelijke instructies opgesteld. De Raad van Beheer vindt dat een keurmeester niet de beoordeling 'uitmuntend' (de hoogste kwalificatie) mag geven aan een hond die als gevolg van rassen specifieke uiterlijke kenmerken gezondheids- en/of welzijnsproblemen ondervindt. Dit komt ook terug in de Gedragscode Exterieur Keurmeesters, die tussen de Raad van Beheer, de keurmeesters en de

rasverenigingen is overeengekomen. Daarnaast stimuleert de Raad van Beheer discussies tussen keurmeesters over de relatie tussen rassen specifieke uiterlijke kenmerken en de gezondheid en het welzijn van honden. Wanneer worden gezondheid en welzijn geschaad door uiterlijke raskenmerken en hoe ga je hier als keurmeester mee om, zijn vragen die in bijeenkomsten van keurmeesters regelmatig aan de orde komen. Een hondenshow blijft een schoonheidswedstrijd, maar wel

28-29
SEP

Honden Welzijn Team

Op de Winner Show van 2011 heeft kynologisch Nederland kennis kunnen maken met het begrip Honden Welzijn Team.

Het doel van zo'n team is om de exposanten op een zo vriendelijk mogelijke manier bewust te maken van eventueel hondonvriendelijk gedrag buiten de showring. Dat kan bijvoorbeeld een hond zijn die lang en in een gefixeerde stand op een trimtafel moet staan of een hond die te lang in een bench zit zonder te worden uitgelaten.

Vanaf de show in Maastricht, die op 28 en 29 september 2013 plaatsvindt, start de Raad van Beheer met een pilot en zal er op elke CAC & CACIB show zo'n team aanwezig zijn. Op deze manier wil de Raad van Beheer het welzijn van honden op een show bewaken.

Het Honden Welzijn Team in gesprek met exposanten.

een wedstrijd met een sterke focus op de gezondheid en het welzijn van de deelnemende honden.

Het bewaken van de gezondheid en het welzijn op de exterieurshow

39

Hondenshows worden in Nederland meestal georganiseerd door lokale kynologenclubs. Zij hebben hiervoor toestemming nodig van de Raad van Beheer. De Raad van Beheer geeft pas toestemming als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Zo moet er, bijvoorbeeld, een dierenarts bij de show aanwezig zijn en

4
OKT

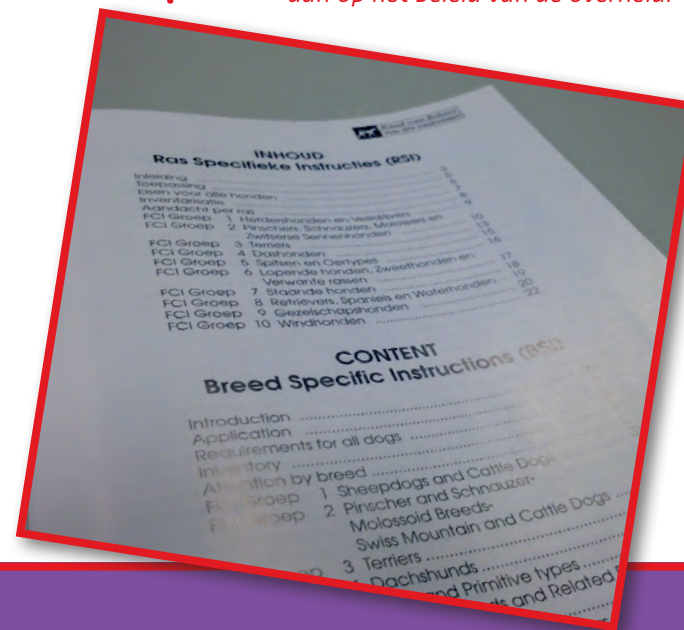
Maatregelen Raad van Beheer sluiten aan op beleidsbrief staatssecretaris Dijksema

Op Wereldierendag, 4 oktober 2013, stuurt staatssecretaris Dijksema van Economische Zaken een Beleidsbrief Dierenwelzijn aan de voorzitter van de Tweede Kamer.

In de brief heeft de staatssecretaris veel aandacht voor gezelschapsdieren. Zo schrijft ze: *“Ik vind het belangrijk dat we werken aan het verbeteren van welzijn en gezondheid van gezelschapsdieren. Met aandacht voor de juiste voeding en verzorging, ..., aandacht voor het verminderen van welzijnsaantasting door het fokken op extreme (uiterlijke) kenmerken.”*

Een aantal maatregelen die door de Raad van Beheer in de afgelopen periode zijn genomen, sluit naadloos aan op de beleidsbrief van de staatssecretaris. Denk bijvoorbeeld aan de rasset specifieke instructies voor keurmeesters, de verenigingsfokreglementen voor rasverenigingen en fokkers, de locatiecontrole door de buitendienst van de Raad van Beheer en inzicht in de uitslagen van gezondheidsonderzoeken via Gezondheidsonderzoeken Online.

Maatregelen zoals de rasset specifieke instructies voor keurmeesters sluiten aan op het beleid van de overheid.

40 moeten exposanten aan kunnen tonen dat de ingeschreven honden de reguliere inentingen hebben gehad. Uiteraard moet men de honden tijdens de show op een diervriendelijke wijze behandelen. Hiermee wil de Raad van Beheer het signaal geven dat de gezondheid en het welzijn van honden altijd voor gaan. Gelukkig gaat dit meestal goed, maar de Raad van Beheer vindt ‘meestal’ niet voldoende: het moet altijd goed gaan, want het welzijn van de honden staat ten slotte voorop.

Daarom heeft de Raad van Beheer het initiatief genomen om tijdens shows een hondenwelzijnsteam in te zetten. In 2013 is hiermee ervaring opgedaan in de vorm van een pilot. Nu de pilot succesvol bleek, zal dit team op elke show aanwezig zijn. Het hondenwelzijnsteam bestaat uit ervaren mensen uit de kynologie. Zij hebben ervaring met de omgang tussen mens en hond. De leden van het team treden niet als politieagent op, maar wijzen exposanten

13
OKT

Eerste officiële 'Nationale brevetten waterwerk'

Na jaren van voorbereiding vindt op 13 oktober 2013 het eerste officiële 'Nationale brevetten waterwerk' plaats aan en in de Brielse Maas.

Maar liefst 32 combinaties uit zowel binnen- als buitenland verschijnen aan de waterkant voor het afleggen van verschillende proeven. De deelnemers en hun honden hebben echter aan het weer een zo mogelijk nog grotere uitdaging dan aan de proeven zelf: het weer is onstuimig met forse neerslag, hevige windstoten met als gevolg een door het KNMI afgegeven code oranje. Desalniettemin verloopt deze eerste dag uitstekend.

erop dat de honden ook op tentoonstellingen op een verantwoorde, diervriendelijke manier moeten worden behandeld. Zo worden exposanten aangesproken als honden bijvoorbeeld te lang zonder water en zonder aandacht in een bench verblijven. Ook wordt er door het team op toegezien dat honden niet te lang of onbewaakt op een trimtafel staan of prikbanden dragen. Exposanten die honden ruw behandelen krijgen ook met de leden van het team te maken. Het team is

alleen actief buiten de ring. In de ring zien de ringmeester en de keurmeester toe op het welzijn van de hond.

OKT

Fokkerstour 2013 zeer succesvol

Ieder jaar organiseert de Raad van Beheer een lezingencyclus speciaal voor fokkers en andere geïnteresseerden in het fokken met honden.

Deze Fokkerstour bestaat uit 9 sessies verspreid over 3 locaties in Nederland. Dit jaar verzorgen Hans Hopster, lector bij Van Hall Larenstein, Iaira Boissevain, advocaat bij BvdV Advocaten en Belastingadviseurs, en Paul Mandigers, universitair docent bij de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht, de lezingen. Met bijna 500 deelnemers aan de sessies en de wetenschap dat meer dan 85% van de deelnemers de Fokkerstour aanbeveelt bij collega-fokkers mag deze tour met recht zeer succesvol genoemd worden.

Paul Mandigers

Iaira Boissevain

42 | Lik-op-stuk-beleid

Als een exposant zich tijdens een hondenshow niet gedraagt en daarmee het welzijn van zijn hond schaadt, kan hij sinds 2013 met een zogenaamd lik-op-stuk-beleid te maken krijgen. Dit lik-op-stuk-beleid houdt in dat de exposant kan worden geschorst en dat hij de show dan onmiddellijk moet verlaten.

Ook is het mogelijk dat er behaalde titels worden ingetrokken en prijzen moeten worden teruggegeven. Als de exposant uit het buitenland komt, is het mogelijk dat, in het kader van de regelgeving van de Fédération Cynologique Internationale (de internationale koepelorganisatie van met de Raad van Beheer vergelijkbare organisaties, ook wel bekend als Kennel Clubs), tuchtmaatregelen worden opgelegd. Een voorbeeld daarvan is een verbod om gedurende een bepaalde periode

17-20
OKT

Nederlandse inzending EK Speurhonden

In Italië vinden van 17 tot en met 20 oktober 2013 de Europese Kampioenschappen voor Speurhonden plaats.

Een Nederlands team houdt de eer van Nederland hoog, maar valt helaas niet in de prijzen.

Hans Hopster

FOTO: GER WOLVERS

hondenshows te bezoeken. Zo wil de Raad van Beheer laten zien dat het ernst is en niet bij mooie woorden en waarschuwende vingertjes blijft.

Actief met je hond

Gezonde en sociale honden met een goed welzijn zijn dikwijls ook actieve honden. Lekker actief zijn met je hond daagt de hond uit, geeft hem beweging, maar is vooral ook heel erg leuk om te doen. De Raad van Beheer wijst daarom iedereen die iets met zijn hond wil doen graag op alle mogelijkheden die er zijn.

6
NOV

Outcross voor de Wetterhoun wordt mogelijk

Na een eigen analyse en een externe analyse, uitgevoerd door populatiegenetici van de Universiteit Leuven, stemt het bestuur van de Raad van Beheer in met een outcross voor de Wetterhoun.

De Wetterhoun is één van de negen Nederlandse rassen en heeft te kampen met een smalle genenpool. Daarom is het belangrijk dat de fokpopulatie verbreed wordt. De belangrijkste conclusie uit de externe analyse is dat een aankeuring van look-alikes om in te zetten voor de fokkerij gezien wordt als een risicovollere oplossing dan een outcross.

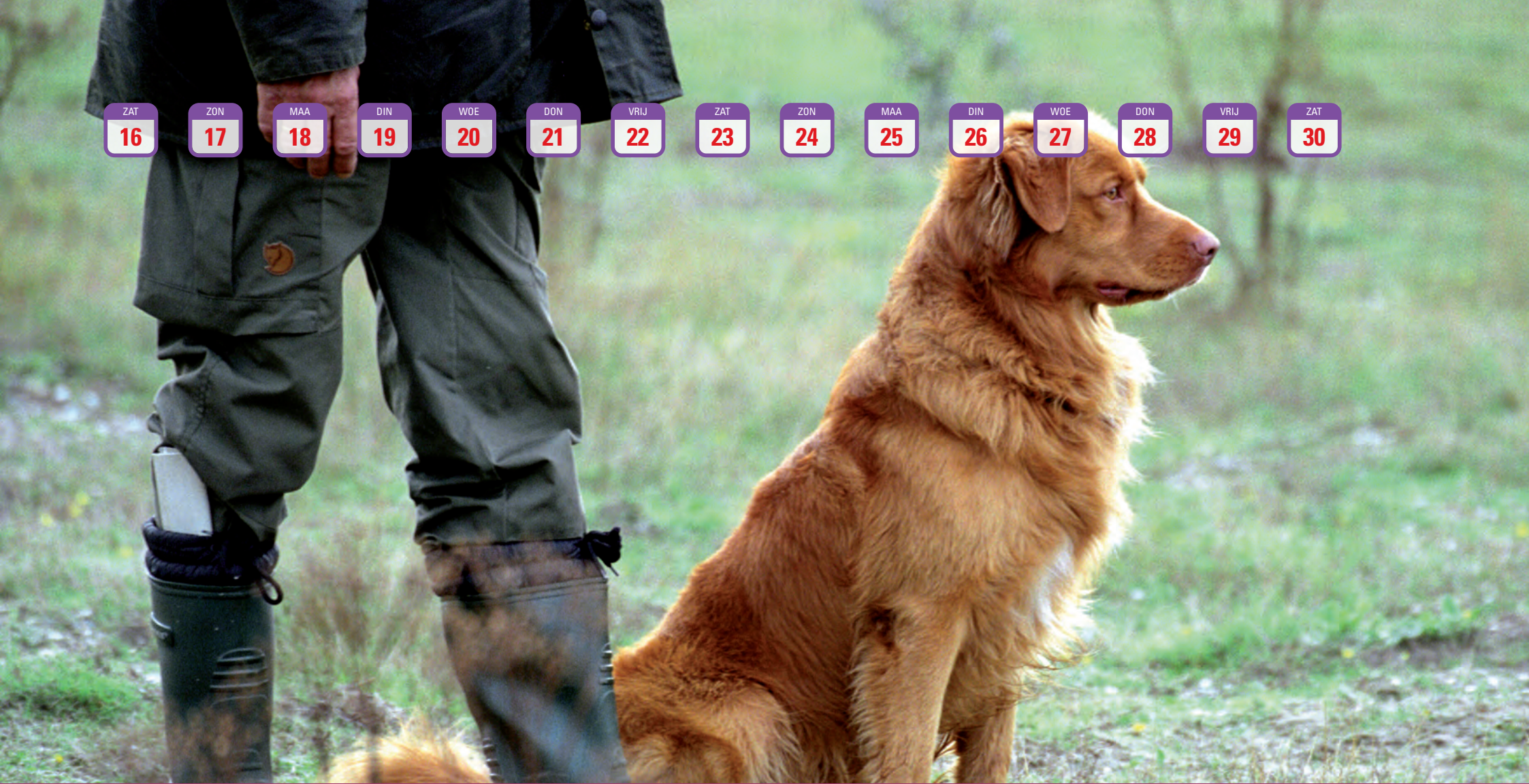
Bij een outcross wordt druppelsgewijs een ander ras in een ras gekruist. De komende periode wordt gewerkt aan een plan van aanpak om de outcross goed vorm te geven.

44 Of het nu gaat om het volgen van een puppy cursus, een gehoorzaamheids-training of een jachthondentraining, het in wedstrijdverband beoefenen van sporten zoals agility (ook wel bekend als behendigheid) en flyball of het werken met honden door het uitoefenen van bijvoorbeeld waterwerk, de Raad van Beheer helpt iedereen graag verder. De Raad van Beheer is er namelijk van overtuigd

dat als men op een verantwoorde wijze actief is met de hond dit de gezondheid en het welzijn van de hond (en zijn baasje) ten goede komt.

De gezonde(re) en sociale hond in Nederland

Op verzoek van het ministerie van Economische Zaken speelt de Raad van Beheer een voortrekkersrol bij het opstellen van een projectplan dat als doel heeft om te komen tot gezonde(re) en sociale honden in Nederland. Dit projectplan gaat niet alleen over rashonden, maar ook over look-alikes en alle andere honden die er in

Nederland zijn. Uiteindelijk willen wij, als Nederlandse maatschappij, dat alle honden gezond en sociaal zijn en moet dit zich niet beperken tot rashonden. Uiteraard kan de Raad van Beheer dit niet alleen. Het projectplan wordt dan ook opgesteld samen met relevante partijen uit de gezelschapsdierensector. In het projectplan zullen alle partijen aangeven welke maatregelen zij zullen nemen om bij te dragen aan de doelstelling, maar zal ook worden aangegeven op welke

11
NOV

Nimrod voor de 40e keer georganiseerd

Traditioneel vindt op de tweede maandag in november de Nimrod plaats. De Nimrod is de afsluiting van het wedstrijdseizoen voor jachthonden. Honden mogen alleen op uitnodiging deelnemen aan deze wedstrijd.

Op 11 november 2013 vindt de Nimrod voor de 40e keer plaats, dit keer in Biddinghuizen in Flevoland. Omdat de proeven worden gehouden op een golfterrein, zijn een glooiend terrein, water en kleine bosschages het decor van deze Nimrod. De einduitslag laat zien dat dit onverwachte terrein niet gemakkelijk was. Labrador Retriever Waterlands Miss Maine van Wilfred Schenk wordt

tot winnaar van de Nimrod 2013 uitgeroepen. De combinatie behaalt 230 punten.

De deelnemers aan de Nimrod 2013

FOTO: HENK EGGINK, FOTOJACHT

46 manier voorgenomen maatregelen samenhangen en op welke wijze organisaties de handen ineen zullen slaan. Daarbij is er niet alleen oog voor voordehand liggende oplossingsrichtingen zoals een weloverwogen fokbeleid, maar ook voor bijvoorbeeld de sociologische processen die van invloed zijn op de besluitvorming van fokker en consument. Alle maatregelen tezamen en de samenwerkings-

verbanden die uit het projectplan voortvloeien, zullen een bijdrage leveren aan de gezondheid en het welzijn van honden in Nederland.

**23
NOV**

Nieuwe mijlpaal bereikt tijdens Algemene Vergadering

Op 23 november 2013 vindt de tweede reguliere Algemene Vergadering van de Raad van Beheer plaats.

Hoewel er veel onderwerpen op de agenda staan, zoals deelname aan activiteiten van niet aangesloten verenigingen, het brevettenprogramma voor de watersport met honden, het afschaffen van de verplichte aanwezigheid van exposanten tot 15.00 uur op tentoonstellingen in Nederland en de toevoeging van de nieuwe titels 'Benelux Winner' en 'Benelux Champion', gaat de meeste aandacht toch uit naar het voorstel voor verplichte DNA-afname

en -afstammingscontrole. Via een trapsgewijze stemming kiest meer dan 90% van de aanwezigen op de Algemene Vergadering voor het per 1 juni 2014 verplicht afnemen van DNA om zo de afstamming van de pups te kunnen controleren en voor een laboratorium dat het afstammingsonderzoek zal gaan verrichten. Met het instemmen van de Algemene Vergadering met het voorstel wordt de basis voor het gezondheids- en welzijnsbeleid voor rashonden geborgd. Een historische mijlpaal dus!

Jippie!
Ik heb mijn DNA-certificaat gehaald!

Vanaf 1 juni 2014 krijgen alle rashondenpups een verplicht DNA-afstammingsbewijs. Van alle rashondenpups en hun ouders wordt daarvoor DNA afgenomen. Het DNA wordt ook bewaard voor gezondheidsonderzoeken. Goed nieuws voor pupkopers en rashondenfokkers!

Voor meer informatie www.raadvanbeheer.nl/dnacontrole

De stamboom als keurmerk voor een eerlijk 'product'

Met alle maatregelen die de Raad van Beheer neemt om gezonde en sociale honden te fokken, moet voor de consument duidelijk worden dat een hond met stamboom een eerlijk 'product' is. De consument moet begrijpen dat de fokker er alles aan heeft gedaan om gezonde pups te fokken, dat hij de pups goed

gesocialiseerd heeft en dat hij ook de gezondheid en het welzijn van de teef voor, tijdens en na het fokken goed in de gaten houdt. De buitendienst ziet hier door middel van onaangekondigde locatiecontroles bij de fokker op toe. De consument moet de stamboom van een hond dan ook gaan zien als een keurmerk en inzien dat het fokproces bij rashonden heel transparant en verantwoord is, terwijl dit voor niet-rashonden niet zo hoeft te zijn en hierop in ieder geval geen controle

13
DEC

Primeur: een Eendaagse voorafgaand aan de Winner

Voor het eerst in de geschiedenis van de Winner Show wordt er op de vrijdag voorafgaand aan de Winner een zogenaamde 'Eendaagse' georganiseerd.

Op deze 'Eendaagse' zijn alle hondenrassen te zien. Op de Winner Show zelf, die gehouden wordt op 14 en 15 december 2013, zijn ook alle hondenrassen te zien, maar wel verspreid over twee dagen. Zowel de 'Eendaagse' als de Winner Show worden goed bezocht. De Raad van Beheer is, zoals tijdens alle shows, met een informatiestand aanwezig op de Winner voor het beantwoorden van alle vragen

op rashongengebied. Nieuw is de aan de stand van de Raad van Beheer gekoppelde stand voor Junior Handling.

48 plaatsvindt. De Raad van Beheer vindt dat ook voor consumenten gezondheid, welzijn en sociaal gedrag van honden leidend moeten zijn bij de aanschaf van een hond en dat de consument hierop zijn keuze moet baseren. Op die manier zorgen wij er met elkaar voor dat de gezondheid en het welzijn van honden in Nederland verbeteren.

! Raad van Beheer timmert ook internationaal aan de weg

Omdat de gezondheid en het welzijn van (ras)honden in Nederland niet alleen een nationale maar ook een internationale aangelegenheid is, laat de Raad van Beheer ook in internationaal verband zijn stem horen. Eén van de manieren waarop de Raad van Beheer dit doet is via de wereldorganisatie voor rashonden, de FCI.

**14
DEC**

Convenant voor de Engelse Bulldog getekend

Op 14 december 2013 wordt een belangrijke stap gezet om de gezondheid en het welzijn van de Engelse Bulldog te verbeteren. De Raad van Beheer tekent op die dag een convenant met beide rasverenigingen van de Engelse Bulldog.

Een heuglijk moment waar door alle partijen hard aan is gewerkt om dit mogelijk te maken. In het convenant zijn allerlei voorwaarden vastgelegd waaraan een Engelse Bulldog moet voldoen voordat hij of zij ingezet kan worden voor de fokkerij.

Zo moet een Engelse Bulldog verschillende onderzoeken ondergaan en moet deze een conditietest afleggen. Ook beperkt het convenant het aantal toegestane keizersneden. Het convenant treedt op 1 juni 2014 in werking.

Zo zijn er Nederlandse vertegenwoordigers op alle niveaus binnen de FCI actief: in het dagelijks bestuur, in het keurmeesterscomité en in diverse belangrijke commissies. Op deze manier draagt de Raad van Beheer uit waar hij voor staat: gezonde en sociale honden met een goed welzijn. En met succes. Zo zijn recentelijk de Welzijn Instructies voor exterieur keurmeesters voor het keuren van rashonden vrijwel geheel vormgegeven naar Nederlands voorbeeld en overgenomen door de FCI.

Een kritische maatschappij die eisen stelt aan de gezondheid en het welzijn van (ras)honden: een prikkelende uitdaging die de Raad van Beheer graag aangaat!

Erespelden Raad van Beheer 2013

Ieder jaar onderscheidt de Raad van Beheer mensen, die zich bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt voor de kynologie met de Erespeld van de kynologie. Daartoe kunnen bij het bestuur van de Raad van Beheer voordrachten worden ingediend.

In 2013 vindt het eerste deel van de plechtigheid plaats op 6 april in locatie Heerlijkheid Mariënwaerd bij Beesd waar de onderscheidingen worden uitgereikt aan de verdienstelijke kynologen.

Vanwege de grote groep jubilarissen – sinds 2012 is er naast een Gouden Erespeld ook een Zilveren Erespeld – is er later dit jaar nog een aparte plechtigheid voor de jubilarissen op jachtgebied.

De eerste groep jubilarissen van 2013 met in enkele trefwoorden hun verdiensten:

- De heer Dirk Belder, keurmeester G&G, GH;
- Mevrouw Quirine Potter van Loon-Suermondt, instructeur, gedragsdeskundige, bestuurslid O&O;
- De heer Wim de Groot, fokker Barsois, bestuurslid, organisator;
- Mevrouw Carla Coppens-Janssens, fokster Rhodesian Ridgeback, exposant;
- De Heer Tinus Kamer, fokker Nova Scotia Duck Tolling Retriever, exposant, bestuurder;

- Mevrouw Monique Jansen, fokster Mopshond, exposant, bestuurslid;
- Mevrouw Birgit Sluiter, fokster Basset Hounds, Bloedhonden, Mopshonden, exposant, bestuurslid, exterieur keurmeester;
- Mevrouw Ankie Tijsseling-Boonstra, fokster King Charles Spaniel en Mopshonden, bestuurslid;
- De heer Jan Grit, bestuurslid, keurmeester speuren, lid Geschillencommissie;
- Mevrouw Corita Jansen, fokker Yorkshire Terrier, exposant, bestuurslid;
- Mevrouw Hanna Koevoets-Neef, fokker Yorkshire Terrier, exposant, bestuurslid;
- Mevrouw Anja Verbeek-de Neef, exterieur keurmeester, fokker Labrador Retriever, bestuurslid, instructeur;
- De heer Jorge Fatauros, exterieur keurmeester, fokker Dalmatische Hond, exposant;

- Mevrouw Truus Manders-Vanlier, fokker Beauceron, bestuurslid, auteur, erelid BCN, gedragsdeskundige, reddingshonden;
- Mevrouw Ellen Canta-Zintel, fokker Field Spaniel, exposant, bestuurslid, auteur;
- De heer Machinus Hulzebosch, extern keurmeester, fokker Stabijhoun, bestuurslid;
- Mevrouw Janneke Leunissen-Rozeboom, fokker kortharige Chow Chow en Curly Coated Retriever, bestuurslid, auteur.

De onderscheiden jachtkeurmeesters in 2013 zijn:

- De heer Rob Frederiks;
- De heer Peter Eering;
- De heer Piet van Mierlo;
- De heer Gerard Miegies;
- De heer Henk Nulkes;
- De heer Joop Oosting;
- De heer Jos Mols;
- De heer Jos Waltmans;
- De heer Walter Klijnsen.

De Raad van Beheer feliciteert de jubilarissen van harte met hun onderscheiding en dankt hen voor hun jarenlange inzet voor de kynologie.

Actief met je hond

Een selectie uit de vele vormen
van hondensport

Schapendrijven

Behendigheid

Bullets

Flyball

Speuren

Windhondenrennen en coursing

Waterwerk

Hondenopvoeding

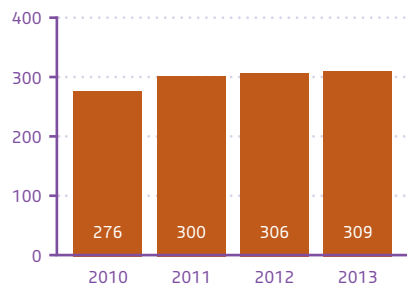
Show Handling

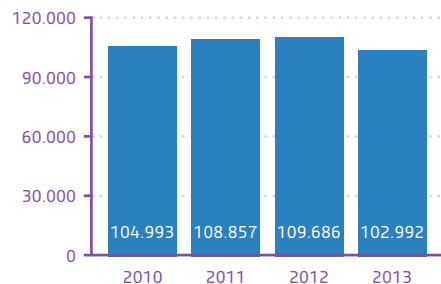
Kynologische kerncijfers in grafieken

Diverse gegevens

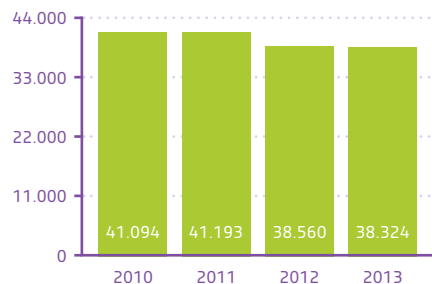
Bij RuB aangesloten verenigingen

Aantal leden van de bij de RuB aangesloten verenigingen

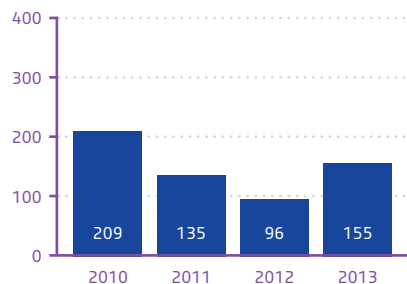
Aantal afgegeven stambomen

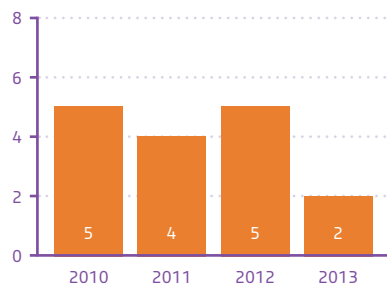
Aantal inschrijvingen voor hondentoonstellingen

Juridisch: Aantal tuchtzaken

Juridisch: Aantal geschilzaken

Gezondheidscreeningonderzoeken

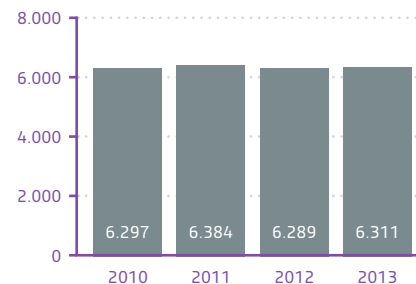
Heupdysplasie onderzoeken

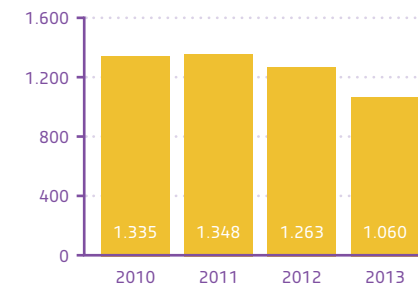
Elleboogdysplasie onderzoeken

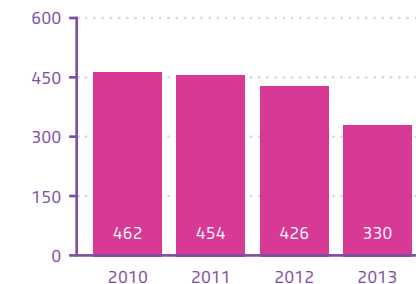
ECVO Oogonderzoeken individueel

ECVO Oogonderzoeken pups

Cochleaire doofheid onderzoeken

Kynologische kerncijfers

	2010	2011	2012	2013
Vereniging Raad van Beheer				
• Aangesloten rasverenigingen	186	209	215	218
• Aangesloten kynologenclubs	69	69	69	69
• Windhondenrensportverenigingen	13	14	14	14
• Bijzondere verenigingen	7	7	7	7
• Totaal aantal aangesloten verenigingen	276	300	306	309
• Aantal leden van de bij de RvB aangesloten verenigingen	104.993	108.857	109.686	102.992
Bureau Raad van Beheer				
• Aantal medewerkers	37	37	37	39
• Aantal fte	32,4	32,0	32,9	35,2
Aantal afgegeven stambomen	41.094	41.193	38.560	38.324
Gezondheidscreeningsonderzoeken				
• Heupdysplasie onderzoeken	3.629	3.673	3.497	3.701
• Elleboogdysplasie onderzoeken	1.466	1.612	1.446	1.595
• ECVO Oogonderzoeken individueel	6.297	6.384	6.289	6.311
• ECVO Oogonderzoeken pups	1.335	1.348	1.263	1.060
• Cochleaire Doofheid onderzoeken	462	454	426	330
Gedragsonderzoeken				
• MAG (Maatschappelijk aanvaardbaar gedrag) testen	17	15	12	9
Juridische zaken				
• Aantal tuchtzaken	209	135	96	155
• Aantal geschillenzaken	5	4	5	2
Aantal deelnemers aan door de Raad van Beheer gefaciliteerde opleidingen	326	200	181	194
Aantal inschrijvingen voor hondententoonstellingen	36.529	43.886	35.604	33.965

Actief met je hond door heel Nederland

Bij de lokale kynologenclubs kunnen hondenbezitters terecht voor allerlei activiteiten op het gebied van hondenopvoeding en hondensport, zoals een puppycursus, een cursus gehoorzaamheid of de sport agility (behendigheid).

Kynologenclubs bieden daarnaast nog tal van andere cursussen en activiteiten aan.

Colofon

© Copyright Raad van Beheer, 2014

Tekst

Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland.
Bureauverantwoordelijken: Ingeborg de Wolf, Rony Doedijns
en Paul Peeters

Fotografie

- Alice van Kempen
- KynoWeb (Ron Baltus en Ernst von Scheven)
- Suzanne Verhagen Fotografie
- iStock

Vormgeving

DGO, Utrecht, www.dgo.nl

Druk

PreVision, Eindhoven, www.pre-vision.nl

Raad van Beheer

Emmalaan 16-18
1075 AV Amsterdam

Postadres

Postbus 75901
1070 AX Amsterdam

T 020 - 664 44 71

E Info@raadvanbeheer.nl

I www.raadvanbeheer.nl

Ingeschreven bij de Kamer van Koophandel
te Amsterdam onder nummer 40531977

www.raadvanbeheer.nl